JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
NIILO JÄÄSKINEN
20 päivänä toukokuuta 2010 [1]

I Johdanto

1. Vorarlbergin osavaltiossa (Itävalta) sovelletaan kahta verokantaa metsästysmaksua määrättäessä. Kolmansien maiden kansalaisiin sovelletaan korkeampaa verokantaa kuin jäsenvaltioiden kansalaisiin ja Itävallassa vakituisesti asuviin. Näin ollen kaksi Sveitsissä asuvaa Sveitsin kansalaista, jotka ovat vuokranneet metsästykseen varatun alueen, ovat joutuneet maksamaan korkeamman verokannan mukaan kuin Itävallassa asuvat, metsästysoikeuden vuokranneet henkilöt. He ovat vastustaneet tätä erilaista kohtelua kyseisen osavaltion viranomaisissa ja vedonneet Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimukseen henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta (jäljempänä sopimus tai EY:n ja Sveitsin välinen sopimus). [2] Heidän vaatimuksensa tultua hylätyksi molemmat pääasian valittajat ovat saattaneet asian ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi ja väittäneet epäedullisemman verokannan olevan ristiriidassa heidän EY:n perustamissopimukseen perustuvan sijoittautumisvapautensa kanssa. Verwaltungsgerichtshof (Itävallan hallintotuomioistuin) haluaa tietää, onko metsästyksen harjoittamista pidettävä pääasian olosuhteissa EY 43 artiklassa tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittamisena.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Wienin yleissopimus*

2. Valtiosopimusoikeutta koskevan, 23.5.1969 allekirjoitetun Wienin yleissopimuksen (jäljempänä Wienin yleissopimus) [3] 1 artiklan, jonka otsikkona on ”Tämän yleissopimuksen soveltamisala”, mukaan sitä sovelletaan valtioiden välisiin valtiosopimuksiin.

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.
2 – EYVL 2002, L 114, s. 6.
3 – Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, osa 1155, s. 331.

3. Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa, jonka otsikkona on ”Yleinen tulkintasääntö”, määrätään seuraavaa:

”1. Valtiosopimusta on tulkittava vilpittömässä mielessä ja antamalla valtiosopimuksessa käytetyille sanonnoille niille kuuluvassa yhteydessä niiden tavallinen merkitys, sekä valtiosopimuksen tarkoituksen ja päämäärän valossa.

2. Valtiosopimusta tulkittaessa yhteys käsittää paitsi tekstin, johon sisältyy valtiosopimuksen johdanto ja liitteet:

a) jokaisen sellaisen valtiosopimukseen liittyvän sopimuksen, joka on tehty kaikkien osapuolten välillä valtiosopimuksen tekemisen yhteydessä;

b) jokaisen asiakirjan, jonka yksi tai useampi osapuoli on tehnyt valtiosopimuksen tekemisen yhteydessä ja jonka muut osapuolet ovat hyväksyneet valtiosopimusta koskevana asiakirjana.

– –”

B *EY:n perustamissopimus*

4. EY 43 artiklassa kielletään rajoitukset, jotka koskevat jäsenvaltion kansalaisen vapautta sijoittautua toisen jäsenvaltion alueelle. EY 43 artiklan toisen kohdan mukaan sijoittautumisvapauteen kuuluu oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia sekä oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä.

C *EY:n ja Sveitsin välinen sopimus henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta*

1. Sopimus

5. Sopimus allekirjoitettiin Luxemburgissa 21.6.1999, ja se tuli voimaan 1.6.2002. Se on yksi seitsemästä erillisestä alakohtaisesta sopimuksesta, joilla säännellään Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisiä suhteita. [4]

4 – Nämä seitsemän sopimusta koskevat henkilöiden vapaata liikkuvuutta, lentoliikennettä, rautateiden ja maanteiden tavara- ja henkilöliikennettä, maataloustuotteiden kauppaa, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroista tunnustamista, tiettyjä julkisiin hankintoihin liittyviä näkökohtia sekä tiede- ja teknologiayhteistyötä. Ks. tiede- ja teknologiayhteistyötä koskevan sopimuksen osalta 4.4.2002 tehty neuvoston ja komission päätös seitsemän sopimuksen tekemisestä Sveitsin valaliiton kanssa (EYVL L 114, s. 1).

6. Sopimuksen 1 artiklassa, joka kuuluu sen I lukuun, määrätään seuraavaa:

”Tämän sopimuksen tavoitteena on:

a) myöntää Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Sveitsin kansalaisille maahantulo- ja oleskeluoikeus sekä oikeus ryhtyä harjoittamaan palkkatyötä, toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana ja jäädä sopimuspuolten alueelle;

b) helpottaa Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Sveitsin kansalaisten palvelujen tarjonnan harjoittamista sopimuspuolten alueella ja erityisesti vapauttaa lyhytkestoisten palvelujen tarjoaminen;

– –”

7. Sopimuksen 2 artikla, jonka otsikkona on ”Syrjimättömyys”, kuuluu seuraavasti:

”Sopimuspuolen alueella laillisesti oleskelevia toisen sopimuspuolen kansalaisia ei syrjitä kansalaisuuden perusteella tämän sopimuksen liitteiden I, II ja III määräyksiä soveltaen ja niiden mukaisesti.”

8. Sopimuksen 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Oleskeluoikeus ja oikeus ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa taataan liitteen I määräysten mukaisesti, jollei 10 artiklan määräyksistä muuta johdu.”

9. Sopimuksen 5 artiklan, jonka otsikkona on ”Palvelujen tarjoajat”, 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Luonnollisilla henkilöillä, jotka ovat Euroopan yhteisön jäsenvaltion tai Sveitsin kansalaisia ja jotka menevät jonkin sopimuspuolen alueelle ainoastaan palveluja vastaanottamaan, on maahantulo- ja oleskeluoikeus.”

10. Sopimuksen 15 artiklan mukaan sopimuksen liitteet ja pöytäkirjat ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

11. Sopimuksen 16 artikla kuuluu seuraavasti:

”1. Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuspuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta niihin Euroopan yhteisön säädöksiin, joihin viitataan, sisältyviä oikeuksia ja velvollisuuksia vastaavia oikeuksia ja velvollisuuksia sovelletaan niiden välisissä suhteissa.

2. Siinä määrin kuin yhteisön oikeuden käsitteet liittyvät tämän sopimuksen soveltamiseen, huomioon otetaan asiaa koskeva Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka edeltää tämän sopimuksen allekirjoittamista. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeinen oikeuskäytäntö annetaan tiedoksi Sveitsille. Sekakomitea määrittää sopimuspuolen pyynnöstä kyseisen oikeuskäytännön seuraukset sopimuksen moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi."

2. Sopimuksen liite I

12. Sopimuksen liite I, jonka otsikkona on "Henkilöiden vapaa liikkuvuus", sisältää seuraavat seitsemän lukua: I – Yleiset määräykset, II – Palkkatyöntekijät, III – Itsenäiset ammatinharjoittajat, IV – Palvelujen tarjoaminen, V – Henkilöt, jotka eivät harjoita taloudellista toimintaa, VI – Kiinteän omaisuuden hankinta ja VII – Siirtymämääräykset ja sopimuksen kehittyminen.

13. Liitteessä I oleva II luku ("Palkkatyöntekijät") sisältää muun muassa 9 artiklan, jonka otsikkona on "Yhdenvertainen kohtelu" ja jossa määrätään seuraavaa:

"1. Sopimuspuolen kansalaista ei palkkatyöntekijänä saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen sopimuspuolen alueella kotimaisiin palkkatyöntekijöihin verrattuna eri asemaan työ- ja palvelussuhteen ehtojen suhteen erityisesti palkkauksen, irtisanomisen ja työttömyyden sattuessa saman alan työhön paluun tai uudelleen työllistämisen osalta.

2. Palkkatyöntekijä ja tämän liitteen 3 artiklassa tarkoitetut hänen perheensä jäsenet saavat samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaiset työntekijät ja heidän perheenjäsenensä.

– –"

14. Liitteessä I oleva III luku ("Itsenäiset ammatinharjoittajat") sisältää viisi artiklaa (12–16 artikla). Liitteessä I olevassa 12 artiklassa vahvistetaan oleskeluluvan myöntämisen edellytykset seuraavasti:

"1. Sopimuspuolen kansalaiselle, joka haluaa sijoittautua toisen sopimuspuolen alueelle harjoittaakseen siellä itsenäistä ammattia (jäljempänä 'itsenäinen ammatinharjoittaja'), myönnetään oleskelulupa, joka on voimassa vähintään viisi vuotta sen myöntämisestä, jos hän esittää kansallisille toimivaltaisille viranomaisille todisteen siitä, että hän on sijoittautunut tai sijoittautuu tätä tarkoitusta varten.

2. Oleskelulupaa jatketaan ilman eri toimenpiteitä vähintään viidellä vuodella, jos itsenäinen ammatinharjoittaja esittää kansallisille toimivaltaisille viranomaisille todisteen sellaisen taloudellisen toiminnan harjoittamisesta, joka ei ole palkkatyötä.

3. Oleskeluluvan myöntämiseksi sopimuspuolet voivat vaatia itsenäiseltä ammatinharjoittajalta ainoastaan seuraavien asiakirjojen esittämistä:

a) maahantuloasiakirja;

b) edellä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu todiste.

4. Oleskelulupa on voimassa sen myöntäneen valtion koko alueella.

5. Kuutta peräkkäistä kuukautta lyhyemmät muualla asumisen jaksot sekä asevelvollisuuden suorittamisesta johtuva poissaolo eivät vaikuta oleskeluluvan voimassaoloon.

_ _”

15. Liitteessä I oleva 15 artikla (”Yhdenvertainen kohtelu”) kuuluu seuraavasti:

”1. Itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymisen ja itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisen osalta itsenäiselle ammatinharjoittajalle myönnetään vastaanottavassa valtiossa yhtä edullinen kohtelu kuin sen omille kansalaisille myönnetty kohtelu.

2. Tämän liitteen 9 artiklan määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin tässä luvussa tarkoitettuihin itsenäisiin ammatinharjoittajiin.”

16. Liitteessä I oleva 23 artikla (”Palvelujen vastaanottaja”) kuuluu seuraavasti:

”1. Tämän sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu palvelujen vastaanottaja ei tarvitse oleskelulupaa enintään kolmen kuukauden pituista oleskelua varten. Yli kolmen kuukauden pituista oleskelua varten palvelujen vastaanottajalle myönnetään palvelujen vastaanottamista varten niiden tarjoamisen pituinen oleskelulupa. Hänelle voidaan olla myöntämättä sosiaalietuuksia kyseisen oleskelun aikana.

2. Oleskelulupa on voimassa sen myöntäneen valtion koko alueella.”

D *Alueelliset oikeussäännöt*

17. Vorarlbergin osavaltion metsästyslain (Voralberger Gesetz über das Jagdwesen), sellaisena kuin sitä on sovellettava pääasiassa, [5] 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Metsästysoikeuden sisältö ja käyttäminen

5 – LGBl. nro 32/1988; sellaisena kuin laki on myöhemmin muutettuna.

1. Metsästysoikeus on kaiken metsästyksen harjoittamisen perusta. Se on sidottu maanomistukseen ja käsittää oikeuden hoitaa, metsästää ja hyödyntää riistaa. – –”

18. Lain 20 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Metsästysoikeuden vuokraaminen

1. Metsästysoikeuden vuokraaminen voidaan toteuttaa yksilöllisesti neuvotellulla sopimuksella, julkisessa tarjouskilpailussa tehdyllä sopimuksella tai julkisen huutokaupan perusteella. Metsästysoikeutta vuokrattaessa metsästysoikeuden haltijoiden on huolehdittava siitä, että metsästysoikeutta käytetään 3 §:ssä säädettyjen periaatteiden mukaisesti.

– –

6. Osavaltion hallitus antaa asetuksella yksityiskohtaiset säännökset metsästysoikeuden vuokraamista koskevasta menettelystä.”

19. Metsästysmaksun kantamisesta annetun Vorarlbergin osavaltion lain (Vorarlberger Gesetz über die Erhebung einer Jagdabgabe) [6] 1 §:n mukaan metsästysoikeuden käyttämisestä on suoritettava metsästysmaksu. Lain 2 §:n mukaan maksun on velvollinen suorittamaan metsästysoikeuden haltija tai – mikäli käyttöoikeus siirretään vuokralaiselle – metsästysvuokraoikeuden haltija.

20. Lain 3 §:ssä säädetään, että metsästysoikeuden vuokraamistapauksissa maksu määräytyy vuosivuokran perusteella, ja siihen lisätään mahdollisesti sopimusteitse sovittujen liitännäissuoritusten arvo. Metsästyksen valvontaan ja metsästys- ja riistavahinkoihin liittyviä kuluja ei pidetä liitännäissuorituksina.

21. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan henkilöiden, joiden kotipaikka on Itävallassa, unionin kansalaisten sekä heihin unionin oikeuden nojalla rinnastettavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden suorittaman maksun määrä on 15 prosenttia maksun määräytymisperusteesta. Lain 4 §:n 2 momentin mukaan kaikkien muiden henkilöiden suorittaman maksun määrä on 35 prosenttia maksun määräytymisperusteesta.

III Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

22. Sveitsin kansalaiset Alexander Hengartner ja Rudolf Gasser tekivät 8.1.2002 Itävallassa metsästysalueen vuokraamista koskevan metsästysvuokrasopimuksen kuuden vuoden ajaksi (1.4.2002–31.3.2008).

6 – LGBl. nro 28/2003.

23. Metsästystoimintansa harjoittamista varten pääasian valittajat ylläpitävät metsästysmajaa Vorarlbergin osavaltion alueella. He käyvät siellä säännöllisesti kerran viikossa metsästämässä. He ovat vuokranneet kylmiön ja teurastustilan kaadettujen riistaeläinten myyntiä varten. Lisäksi he ovat maksaneet korvauksia kahdelle riistanvartijoina toimineelle henkilölle ja vastanneet riistaeläinten ruokinnasta aiheutuvista kuluista.

24. Vorarlbergin osavaltion verohallinto vahvisti 1.4.2007 tekemällään päätöksellä pääasian valittajien metsästysmaksun suuruudeksi 4 359,30 euroa, joka vastasi 35:tä prosenttia kyseisen maksun laskentaperusteesta metsästyskautena 1.4.2007–31.3.2008. Valittajat tekivät tästä päätöksestä oikaisuvaatimuksen.

25. Verohallinto hylkäsi oikaisuvaatimuksen 17.10.2007 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että korkeamman verokannan soveltaminen pääasian valittajiin oli lainmukaista. Se katsoi myös, ettei EY:n ja Sveitsin välistä sopimusta voitu soveltaa metsästysoikeuden käyttämiseen ja siihen liittyviin maksuihin.

26. Hengartner ja Gasser valittivat Verwaltungsgerichtshofiin, jossa he vetosivat ennen kaikkea sijoittautumisvapautta ja yhdenvertaista kohtelua koskevien oikeuksiensa loukkaamiseen. He totesivat, että metsästys on kalastuksen tai maatalouden tavoin taloudellista toimintaa, erityisesti silloin, kun kyse on vuosittain kaadetuista yli 50 riistaeläimestä ja yli tonnin suuruisen lihamäärän myymisestä. Heidän mielestään on tältä osin merkityksetöntä, saadaanko kyseisestä toiminnasta voittoa vai ei.

27. Tässä tilanteessa pääasian valittajat väittävät, että Vorarlbergin osavaltion verohallinnon olisi pitänyt soveltaa 15 prosentin suuruista maksua välttääkseen unionin oikeudessa kielletyn kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän.

28. Verohallinto väitti puolestaan, että metsästystä oli pidettävä urheiluna, jonka tavoitteena ei ole jatkuva tulojen saaminen, ja että riistaeläimistä saadun lihan myynti ei ollut ammattimaista. Pääasian valittajien harjoittama riistaeläinten rehun ostaminen ja lihan myynti ei ollut itsenäisen taloudellisen toiminnan harjoittamista.

29. Verwaltungsgerichtshof toteaa, että EY 43 artiklan soveltamisalalle ovat ominaisia sijoittautumiseen ja itsenäisen ammatin harjoittamiseen liittyvät seikat. Sen mielestä esillä olevassa asiassa ei voida sulkea pois kiinteän laitoksen, ainakaan pidempiaikaista, olemassaoloa ja toiminnan itsenäisyyttä koskevat edellytykset siten täyttyvät. Näin ollen on pohdittava, onko metsästysoikeuden käyttäminen taloudellista toimintaa erityisesti silloin, kun voiton tavoittelu ei ole etualalla. Kuitenkin myös aikomus tavoitella voittoa

kysymyksessä olevan toiminnan, jota voidaan mahdollisesti pitää itsenäisenä ammatinharjoittamisena suoritettavana taloudellisena toimintana, alalla voi olla merkityksellinen tekijä.

30. Kansallinen tuomioistuin, joka pitää unionin oikeuden tulkintaa tältä osin epäselvänä, on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko metsästyksen harjoittaminen silloin, kun metsästysoikeuden haltija myy kaatamansa riistan kyseisessä valtiossa, EY 43 artiklassa tarkoitettua itsenäisen ammatin harjoittamista myös tilanteessa, jossa kyseisellä toiminnalla kokonaisuudessaan ei ole tarkoitus tavoitella voittoa?”

IV Unionin tuomioistuimelle ehdotetut vastaukset

31. Pääasian valittajien mielestä ennakkoratkaisukysymykseen pitäisi vastata seuraavalla tavalla:

”Metsästyksen harjoittaminen on EY 43 artiklassa tarkoitettua itsenäisen ammatin harjoittamista, vaikka tästä toiminnasta ei kokonaisuudessaan saataisi lainkaan voittoa, erityisesti, kun metsästyksen harjoittamiseen oikeutettu henkilö myy kaatamansa riistan kyseisen valtion alueella tai kun hän suorittaa tarvittavat ostot (esim. rehun riistaeläimille) tässä valtiossa tai kun hän harjoittaa metsästystä vähintään yli kuuden vuoden ajan (vuokrasopimuksen kesto) tai kun hänellä on kiinteät ja pysyvät rakenteet toisessa jäsenvaltiossa (metsästysmaja, kylmiö ja riistanvartijoita).”

32. Vorarlberger Landesregierung (Vorarlbergin osavaltion hallitus) ehdottaa, että unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymykseen seuraavalla tavalla:

”Vaikka metsästysoikeuden haltija myy riistan kyseisen valtion alueella mutta ei saa siitä voittoa vaan harjoittaa metsästystä ennen kaikkea virkistystarkoituksessa eikä voittoa tavoitellakseen, metsästystä ei ole pidettävä [sopimuksen] liitteessä I olevassa 12 artiklassa tarkoitettuna itsenäisen ammatin harjoittamisena.”

33. Itävallan hallitus katsoo, että esitettyyn kysymykseen on vastattava seuraavasti:

”Vaikka metsästysoikeuden haltija myy riistan kyseisessä valtiossa mutta ei saa siitä voittoa ja harjoittaa esillä olevan asian tosiseikkojen perusteella tätä toimintaa virkistystarkoituksessa eikä voittoa tavoitellakseen, metsästystä ei ole pidettävä [sopimuksen] liitteessä I olevassa 12 artiklassa, luettuna

yhdessä kyseisen sopimuksen 16 artiklan ja EY 43 artiklan kanssa, tarkoitettuna itsenäisen ammatin harjoittamisena."

34. Euroopan komissio ehdottaa, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

"Metsästyksen harjoittaminen metsästysvuokrasopimuksen perusteella ei ole EY 43 artiklassa tarkoitettua toimintaa, kun sitä harjoitetaan virkistystarkoituksessa ja kun saadun riistan myynnillä on ainoastaan liitännäistä merkitystä."

V Asian tarkastelu

A *EY 43 artiklan sovellettavuus*

35. Kansallinen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisukysymyksen selvittääkseen, voidaanko metsästysoikeuden käyttämistä pitää ja miltä osin sitä voidaan pitää EY 43 artiklassa tarkoitettuna itsenäisen ammatin harjoittamisena, vaikka tällä toiminnalla ei tavoiteltaisi voittoa.

36. Pääasian kantajat ja komissio ovat vedonneet tähän oikeudelliseen perustaan kirjallisissa huomautuksissaan. Vorarlberger Landesregierung ja Itävallan hallitus sen sijaan katsovat, että asiassa on tulkittava pikemminkin EY:n ja Sveitsin välistä sopimusta.

37. On selvää, että Sveitsin kansalaiset eivät kolmansien maiden kansalaisina voi vedota EY 43 artiklaan saadakseen tähän määräykseen perustuvia oikeuksia pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaisessa tilanteessa. [7]

38. Koska Hengartner ja Gasser ovat Sveitsin kansalaisia, heidän tilanteensa ei kuulu EY 43 artiklan soveltamisalaan. Pääasian oikeudenkäynnissä ei näin ollen ole ratkaistava, onko metsästysoikeuden käyttäminen metsästysvuokrasopimuksen perusteella EY 43 artiklassa tarkoitettua toimintaa vai ei.

39. On kuitenkin vielä ratkaistava, voiko unionin tuomioistuin esittää muita tulkintaan liittyviä seikkoja, joista voi olla hyötyä ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle.

40. Mielestäni näin on. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen esittämien riittävän yksityiskohtaisten tietojen perusteella ennakkoratkaisukysymys on

7 – Ks. mm. asia C-147/91, Ferrer Laderer, tuomio 25.6.1992 (Kok., s. I-4097, 7 kohta) ja asia C-230/97, Awoyemi, tuomio 29.10.1998 (Kok., s. I-6781, 29 kohta).

ymmärrettävä siten, että se ei koske EY:n perustamissopimuksen mukaista sijoittautumisvapautta vaan sopimuksen liitteessä I olevassa 12 artiklassa tarkoitettujen ”itsenäisten ammatinharjoittajien” oikeuksia. Kansallinen tuomioistuin haluaa ilmeisesti ennen kaikkea tietää, ovatko itsenäisten ammatinharjoittajien oikeuksia koskevat sopimuksen määräykset esteenä pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaiselle maksulle, joka peritään korkeampana Sveitsin kansalaisuuden omaavilta vuokralaisilta kuin jäsenvaltioiden kansalaisilta.

42. Tuossa asiassa annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että EY:n ja Sveitsin välinen sopimus allekirjoitettiin sen jälkeen, kun Sveitsin valaliitto oli 6.12.1992 kieltäytynyt liittymästä Euroopan talousalueesta 2.5.1992 (EYVL 1994, L 1, s. 3; jäljempänä ETA-sopimus) tehtyyn sopimukseen, ja että kieltäytyminen merkitsi, ettei Sveitsin valaliitto ollut sitoutunut sellaisen yhtenäisen, yhteismarkkinat sisältävän taloudellisen kokonaisuuden luomiseen, joka perustuu jäsenvaltioiden yhteisiin sääntöihin, vaan tämän sijasta Sveitsi piti parempana Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden kanssa tietyillä aloilla tehtäviä kahdenvälisiä sopimuksia. [9]

B *Sopimus*

43. Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että Sveitsin valaliitto ei ollut liittynyt osaksi unionin sisämarkkinoita ja että näin ollen unionin oikeuden näitä markkinoita koskeville oikeussäännöille annettua tulkintaa ei voitu automaattisesti soveltaa sopimuksen tulkintaan, jos sopimuksen määräyksissä ei nimenomaisesti määrätä tällaisesta soveltamisesta. [10]

1. Yleisiä toteamuksia sopimuksesta

41. Yhteisöjen tuomioistuin on jo useampaan otteeseen lausunut sopimuksen tulkinnasta, erityisesti asiassa Grimme annetussa tuomiossa. [8]

44. Kansainvälistä sopimusta ei ole tulkittava ainoastaan sopimuksen sanamuodon perusteella vaan ottaen huomioon myös sen tavoitteet. Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa täsmennetään tältä osin, että valtiosopimusta on tulkittava vilpittömässä mielessä ja antamalla valtiosopimuksessa käytetyille sanonnoille niille kuuluvassa yhteydessä niiden

8 – Ks. asia C-351/08, tuomio 12.11.2009 (Kok., s. I-10777) sekä asia C-13/08, Stamm ja Hauser, tuomio 22.12.2008 (Kok., s. I-11087) ja asia C-541/08, Fokus Invest, tuomio 11.2.2010 (Kok., s. I-1025). Kaikki nämä tuomiot on annettu ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

9 – Ks. vastaavasti em. asia Grimme, tuomion 27 kohta ja em. asia Fokus Invest, tuomion 27 kohta.

10 – Ks. vastaavasti em. asia Grimme, tuomion 27 ja 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

tavallinen merkitys sekä valtiosopimuksen tarkoituksen ja päämäärän valossa. [11]

45. EY:n ja Sveitsin välisestä sopimuksesta on siis huomattava, että kysymys on Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden kolmannen maan kanssa tekemän kansainvälisen sopimuksen tulkinnasta. Eräiden kansainvälisten sopimusten tavoitteena on laajentaa kaikkien perusvapauksien soveltamista kolmansiin maihin tai ennakoida liittymistä unioniin. [12] Näin ei kuitenkaan ole Sveitsin valaliiton kanssa tehdyn sopimuksen laita. Kaikki perusvapaudet eivät sisälly siihen eikä se sisällä viittausta liittymiseen. EY–Sveitsi-sopimusta on siten tulkittava perinteisenä kansainvälisenä sopimuksena, toisin sanoen sopimuksen sanamuodon mukaisesti, kuten Wienin yleissopimuksessa määrätään. [13] Näin ollen dynaaminen ja teleologinen lähestymistapa ei ole mielestäni perusteltu sopimuksen määräyksiä tulkittaessa.

46. On myös huomattava, että vaikka sopimus kattaa useita unionin oikeuden aloja, tämä kattavuus on kuitenkin rajoitetumpi sopimusmääräysten pistemäisen luonteen takia, ja sen vuoksi, että sopimusmääräyksissä rajoitetaan sen aineellista tai ajallista soveltamisalaa [14] tai täsmennetään tätä, eikä tällaisia määräyksiä ole unionin oikeudessa. [15] Vaikka kyseisen sopimuksen 16 artiklan 2 kohdan perusteella on noudatettava yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, kyseinen viittaus koskee ainoastaan 21.6.1999 tapahtunutta sopimuksen allekirjoittamista edeltävää oikeuskäytäntöä. Saman määräyksen mukaan tätä myöhempi oikeuskäytäntö annetaan tiedoksi Sveitsin valaliitolle, ja sekakomitea määrittää sopimuspuolen pyynnöstä kyseisen oikeuskäytännön seuraukset kyseisen unionin ulkopuolisen maan kannalta.

47. Ennakkoratkaisupyynnössä kuvattua tilannetta on tarkasteltava näiden seikkojen valossa.

2. Sopimuksen määräykset itsenäisten ammatinharjoittajien oikeuksista

48. Sopimuksen määräykset itsenäisistä ammatinharjoittajista ovat suppeat. Liitteessä I

11 – Ks. mm. asia C-416/96, Eddline El-Yassini, tuomio 2.3.1999 (Kok., s. I-1209, 47 kohta).

12 – Kuten ETA-sopimus tai Turkin tasavallan toisaalta ja ETY:n jäsenvaltioiden sekä yhteisön toisaalta Ankarassa 12.9.1963 allekirjoittama sopimus Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisestä assosiaatiosta; tämä sopimus on lopullisesti tehty, hyväksytty ja vahvistettu yhteisön puolesta 23.12.1963 tehdyllä neuvoston päätöksellä 64/732/ETY (EYVL 1964, 217, s. 3685; jäljempänä ETY–Turkki-sopimus).

13 – Borghi, A. katsoo teoksessaan *La libre circulation des personnes entre la Suisse et l'UE*, Éditions Interuniversitaires Suisses, 2010, s. 2, että tätä näkemystä kannatetaan yksimielisesti oikeuskirjallisuudessa.

14 – Ks. esim. palvelujen tarjoajien osalta liitteessä I oleva 17 artikla ja sitä seuraavat artiklat.

15 – Ks. erityisesti näissä seitsemässä sopimuksessa olevat syrjintäkieltolausekkeet (ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 19).

oleva III luku sisältää viisi artiklaa. Pääpiirteittäin liitteen 12 artikla koskee pelkästään itsenäisen ammatinharjoittajan oleskeluluvan myöntämisen edellytyksiä, kun taas muissa artikloissa (13–16 artiklassa) esitetään vain täsmennyksiä tähän oikeuteen. Nämä määräykset koskevat ainoastaan luonnollisia henkilöitä. [16]

49. Todettakoon, että sopimuksessa tyydytään myöntämään kaikille itsenäisille ammatinharjoittajille maahantulo- ja oleskeluoikeus sekä oikeus saada vastaanottavassa valtiossa yhtä edullinen kohtelu, kuin minkä tämä valtio myöntää omille kansalaisilleen heidän ryhtyessään itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ja toimiessaan itsenäisenä ammatinharjoittajana.

50. Näin ollen EY–Sveitsi-sopimuksessa taattujen, itsenäisille ammatinharjoittajille myönnettyjen oikeuksien määritelmä on selvästi suppeampi kuin EY:n perustamissopimuksessa tarkoitettu sijoittautumisvapaus, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

51. Verotuksellisia kysymyksiä käsitellään EY:n ja Sveitsin välisessä sopimuksessa ainoastaan satunnaisesti. Sopimuksen liitteessä I olevan 15 artiklan 2 kohdassa tosin viitataan kyseisen liitteen 9 artiklan 2 kohtaan. Siinä mainitut verotukselliset kysymykset liittyvät kuitenkin sosiaaliturvaan, eivätkä ne koske pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaisen erityisen toiminnan harjoittamisesta kannettavia veroja tai maksuja. [17] Sopimuksen 21 artiklan määräykset kaksinkertaista verotusta koskevista kahdenvälisistä sopimuksista eivät liioin ole merkityksellisiä esillä olevan asian kannalta. Näin ollen sopimuksen tavoitteilla tai ilmaisuilla sopimuspuolten tarkoituksesta ei voida perustella sopimuksen tulkintaa, joka merkitsisi velvollisuutta olla syrjimättä verotuksellisesti pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaisessa tilanteessa olevia itsenäisiä ammatinharjoittajia.

52. Tarvitsematta tutkia esillä olevassa asiassa sitä, voidaanko metsästystä pitää ja mahdollisesti millaisin edellytyksin sitä voidaan pitää itsenäisenä ammatinharjoittajana suoritettavana taloudellisena toimintana, mielestäni sopimuksessa itsenäisille ammatinharjoittajille myönnetyt oikeudet koskevat pääasiallisesti oleskeluluvan myöntämisen edellytyksiä sekä syrjimätöntä kohtelua itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymisen ja itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisen

16 – Em. asiassa Fokus Invest antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin vahvisti, että sopimuksen tavoitteet, jotka määritellään sen 1 artiklassa, koskevat tämän artiklan sanamuodon mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Sveitsin valaliiton kansalaisia ja näin ollen luonnollisia henkilöitä ja että kaikki sopimuksessa tarkoitetut jäsenvaltioiden ja Sveitsin kansalaisista muodostuvat henkilöryhmät lukuun ottamatta palvelujen tarjoajia ja vastaanottajia ovat luonteeltaan sellaisia, että kysymys on luonnollisista henkilöistä (ks. vastaavasti em. asia Grimme, tuomion 33 ja 34 kohta ja em. asia Fokus Invest, tuomion 29 kohta).

17 – Tämän 9 artiklan 2 kohdassa määrätään, että palkkatyöntekijä ja liitteen 3 artiklassa tarkoitetut hänen perheensä jäsenet saavat samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaiset työntekijät ja heidän perheenjäsenensä. On huomattava, että tähän artiklaan sisältyvä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen käsite perustuu työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) 7 artiklan 2 kohtaan.

suhteen. Näistä määräyksistä ei missään tapauksessa seuraa, että korkeamman verokannan mukaisesti lasketun maksun kantaminen kolmansien maiden kansalaisilta kuin jäsenvaltioiden kansalaisilta metsästysoikeuden vuokraamisesta Itävallassa olisi ristiriidassa itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevien sopimuksen määräysten kanssa.

53. Näin ollen liitteessä I olevat 12–15 artikla eivät nähdäkseni estä Sveitsin kansalaisten ja unionin kansalaisten erilaista verokohtelua riidanalaisen maksun osalta.

54. On kuitenkin tarkistettava, ettei tämä kohtelu ole sopimukseen sisältyvän yleisen syrjintäkiellon periaatteen vastaista.

3. Syrjintäkiellon periaate sopimuksessa

55. Sopimuksen 2 artiklaan sisältyy kielto syrjiä kansalaisuuden perusteella. Tässä artiklassa määrätään, että sopimusvaltion alueella laillisesti oleskelevia toisen sopimusvaltion kansalaisia ei saa syrjiä kansalaisuuden perusteella tämän sopimuksen liitteiden I ja III määräyksiä soveltaen ja niiden mukaisesti.

56. Näin ollen on pohdittava, onko tällä kiellolla vastaava sisältö kuin EY:n perustamissopimuksessa määrätyllä kiellolla.

57. Nähdäkseni sovellettavien oikeussääntöjen nykytilassa syrjintäkiellolla on rajoitettu merkitys Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisissä suhteissa, eikä sillä ole samaa ulottuvuutta kuin suhteissa unionin tai Euroopan talousalueen sisällä. Tältä osin on todettava, että EY 12 artiklassa, samoin kuin ETA-sopimuksen 4 artiklassa, kielletään niiden soveltamisalalla kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Myös EY:n ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen sisältyy syrjintäkiellon periaate, mutta se on rajoitetumpi ja ehdollisempi.

58. Lisäksi Euroopan yhteisön ja Sveitsin suhteita sääntelevät seitsemän erillistä sopimusta ovat selvästi alakohtaisia.[18] Nämä sopimukset on neuvoteltu samanaikaisesti mutta erikseen. Ne eivät ole rakenteeltaan saati tavoitteiltaan samanlaisia. Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen osalta näiden seitsemän

18 – Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 4.

sopimuksen asiaa koskevat määräykset, siltä osin kun niitä on, eivät ole sisällöltään ja ulottuvuudeltaan samanlaisia. [19]

korkeampi maksu metsästysoikeuden vuokraamisesta Itävallassa.

– Palvelujen vastaanottajien oikeuksien laajuus sopimuksen perusteella

59. Lisäksi metsästysmaksun kantamisen osalta on todettava, että ainakin kahden sopimuspuolen eli Sveitsin valaliiton ja Itävallan tasavallan soveltamassa lainsäädännössä näytetään lähdettävän ajatuksesta, jonka mukaan syrjintäkiellon periaatetta ei sovelleta tällä alalla. [20]

61. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, että kansallisessa viranomaisessa on vedottu palvelujen tarjoamisen vapautta koskeviin määräyksiin. Täydentääkseni analyysiäni mielestäni myös tätä seikkaa on syytä tarkastella.

60. Näin ollen syrjintäkiellon periaate, sellaisena kuin siitä on määrätty sopimuksessa ja sellaisena kuin sitä on tulkittu Wienin yleissopimuksen mukaisesti, ei ole yksinään esteenä kysymyksessä oleville säännöksille, joiden mukaan Sveitsin kansalaisilta on kannettava

62. Yhteisöjen tuomioistuin on tarkastellut vastaavan tilanteen oikeudellista luonnehdintaa asiassa Jägerskiöld antamassaan tuomiossa. [21] Tuo asia koski kalastusoikeuden myöntämistä ja tältä osin annettavia lupia. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että toiminta, jossa kolmansille osoitetaan maksusta ja tietyin edellytyksin vesialue kalastamista varten, on palvelujen tarjoamista, jota, jos se on valtion rajat ylittävää, koskevat EY:n perustamissopimuksen 59 artikla (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla) ja sitä seuraavat artiklat. Yhteisöjen tuomioistuin otti kantaa myös muiden perustamissopimuksessa määrättyjen vapauksien sovellettavuuteen. Se

19 – Ks. syrjintäkiellon periaatteesta muissa sopimuksissa (mainittu edellä tämän ratkaisuehdotuksen alaviitteessä 4) mm. lentoliikenteestä tehdyn sopimuksen 3 ja 23 artikla, rautateiden ja maanteiden tavara- ja henkilöliikenteestä tehdyn sopimuksen 1, 17, 20, 27, 28, 32, 38, 40 ja 52 artikla sekä tietyistä julkisiin hankintoihin liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen 3, 4 ja 6 artikla.

20 – Pääasian vastaaja on liittänyt kirjallisiin huomautuksiinsa kansallisten viranomaisten 17.10.2007 tekemän päätöksen (mainittu edellä tämän ratkaisuehdotuksen 25 kohdassa), joka on pääasian valituksen kohteena. Kyseisessä päätöksessä Itävallan viranomaiset viittaavat mm. Sveitsissä sovellettaviin säännöksiin. Näiden tietojen perusteella asiaa koskevassa lainsäädännössä kohdellaan eri tavoin paitsi Sveitsin kansalaisia ja muiden valtioiden kansalaisia, myös eri kantoneista kotoisin olevia Sveitsin kansalaisia. Tietyt sopimuspuolet ovat siis katsoneet voivansa olla muuttamatta kansallisia säännöksiään tältä osin, joten sopimuspuolten käytäntö ei vastaa pääasian valittajien ehdottamaa tulkintaa.

21 – Asia C-97/98, tuomio 21.10.1999 (Kok., s. I-7319).

täsmensi, että se, että kalastusoikeus tai sitä koskeva kalastuslupa ilmenee asiakirjoista, jotka sellaisinaan voivat olla kaupankäynnin kohteina, ei riitä saamaan niitä tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisalan piiriin.

63. Mielestäni tätä oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa metsästysoikeuden vuokraamiseen.

64. Siten toiminta, jossa kolmansien käyttöön annetaan korvausta vastaan ja tietyin edellytyksin alue metsästämistä varten, on palvelujen tarjoamista, jota koskee palvelujen tarjoamisen vapaus sikäli kun tämä toiminta ylittää valtion rajat.

65. Esillä olevassa asiassa Hengartner ja Gasser eivät kuitenkaan ole palvelujen tarjoajia vaan palvelujen vastaanottajia. Tämän vuoksi on tutkittava palvelujen vastaanottajien oikeuksia koskeville sopimuksen erityismääräyksille annettavaa tulkintaa.

66. On selvää, että vaikka sopimus koskee palvelujen tarjoamisen vapautta, sen merkitys ei ole samanlainen kuin EY:n perustamissopimuksen vastaavien määräysten merkitys.

67. Edellä mainitussa asiassa Grimme antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin korosti, että sopimuksen 1 artiklan b alakohdan mukaan sopimuksen tavoitteena on helpottaa palvelujen tarjonnan harjoittamista sopimuspuolten alueella ja erityisesti vapauttaa lyhytkestoisten palvelujen tarjoaminen. [22] Yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin lisäsi, että oikeutta palvelujen tarjoamiseen toisen sopimuspuolen alueella on rajoitettu sopimuksen 5 artiklan 1 kohdan ja sopimuksen liitteessä I olevan 17 artiklan a alakohdan nojalla enintään 90 tosiasialliseen työpäivään kalenterivuoden aikana. Tässä liitteessä I olevan 19 artiklan mukaan tuona aikana valtio, jossa palvelut tarjotaan, ei voi asettaa palvelujen tarjoajille epäedullisempia edellytyksiä kuin omille kansalaisilleen sopimuksen liitteiden I–III määräysten mukaisesti. [23]

68. Palvelujen vastaanottajille sopimuksessa taatut oikeudet koskevat ennen kaikkea oleskeluoikeutta. Sopimuksen mukaan palvelujen vastaanottajat eivät tarvitse oleskelulupaa enintään kolmen kuukauden pituista oleskelua varten. Yli kolmen kuukauden pituista oleskelua varten palvelujen vastaanottajille myönnetään palvelujen vastaanottamista varten niiden tarjoamisen pituinen oleskelulupa. Huomattakoon tältä osin, että sopimuksen 2 artiklassa ei kielletä kaikkea kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää, vaan ainoastaan syrjintä

22 – Em. asia Grimme, tuomion 40 kohta.
23 – Em. asia Grimme, tuomion 42 kohta.

”tämän sopimuksen liitteiden I, II ja III määräyksiä soveltaen ja niiden mukaisesti”.

69. Mikään ei EY:n ja Sveitsin välisessä sopimuksessa viittaa siihen, että sen tarkoituksena olisi varmistaa yhdenvertainen verotuksellinen kohtelu metsästysoikeuden vuokraamisen kaltaisista palveluista kannettavien maksujen osalta. On muistettava, ettei palvelukaupan yleissopimukseen (GATS) [24] eikä liioin unionin perussopimuksiin sisälly kaikkea verotuksellista syrjintää koskevaa nimenomaista kieltoa palvelukaupan osalta, toisin kuin tavaroiden kaupan osalta. [25]

70. Ilman nimenomaista määräystä, jolla kiellettäisiin kaikki muiden sopimuspuolten kansalaisten verotuksellinen syrjintä EY:n ja Sveitsin välistä sopimusta sovellettaessa, tällaisen kiellon voidaan katsoa olevan voimassa ainoastaan, jos se on perusteltua kyseisen sopimuksen muissa määräyksissä taattujen oikeuksien tulkinnan vuoksi. Unionin piirissä tämä seuraa perusvapauksia koskevista määräyksistä.

71. Sopimus voisi olla esteenä kiinteämääräiselle verolle tai maksulle, joka kannetaan palvelujen vastaanottajilta heidän saadessaan oleskeluluvan ja jonka määrä ylittäisi ilman objektiivisia perusteluja maan omille kansalaisille asiakirjojen myöntämisestä säädetyn maksun yleisesti ottaen vertailukelpoisessa tilanteessa. Mielestäni tällainen sopimuksessa taattuihin oikeuksiin läheisesti liittyvä maksu voisi loukata suoraan oikeuksia, jotka sopimuksessa on myönnetty palvelujen vastaanottajille. [26] Pääasiassa kysymyksessä oleva maksu on kuitenkin täysin toisenluonteinen.

72. Lisäisin kuitenkin vielä sivuhuomautuksena, että mielestäni kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta lain edessä koskevan ihanteen kanssa sopii huonosti yhteen laillisesti unionissa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisia olevien luonnollisten henkilöiden syrjintä yksinomaan heidän kansalaisuutensa perusteella tilanteissa, jotka ovat muutoin täysin verrattavissa toisiinsa. Mielestäni tämänkaltaisen syrjinnän ei pitäisi olla mahdollista perustuslaillisten arvojemme vuoksi. Tällainen palveluja vastaanottavien ulkomaiden kansalaisten välitön syrjintä voisi mahdollisesti olla ymmärrettävää maassa, jossa on taloudellisesti epävarma tilanne ja joka kärsii ulkomaisen valuutan pulasta, mutta ei unionissa. Joudun siten valitettavasti toteamaan, että tätä ihannetta ei ole saavutettu

24 – Ks. Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22.12.1994 tehty päätös 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1), jolla neuvosto hyväksyi Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen sekä sen liitteissä 1–3 olevat sopimukset, joihin kuuluu GATS-sopimus. GATS-sopimuksen XIV artiklan mukaan tietyt verotukselliset toimenpiteet eivät kuulu tuossa sopimuksessa määrättyjen yleisten velvollisuuksien soveltamisalaan.

25 – Ks. GATT-sopimuksen III:2 artikla, EY 90 artikla ja ETA-sopimuksen 14 artikla.

26 – Yhteisöjen tuomioistuin on jo ottanut kantaa hieman vastaavaan tilanteeseen toisen sopimuksen eli ETY:n ja Turkin välisen sopimuksen osalta asiassa C-242/06, Sahin, tuomio 17.9.2009 (Kok., s. I-8465, 75 kohta), joka koski assosiaationeuvoston 19.9.1980 tekemän assosiaation kehittämistä koskevan päätöksen N:o 1/80 13 artiklaan sisältyvään standstill-lausekkeeseen liittyvää erityistilannetta.

unionin oikeuden nykytilassa kolmansien maiden kansalaisten osalta.

73. Palvelujen vastaanottajia koskevat sopimuksen määräykset eivät näin ollen ole esteenä sille, että palveluja vastaanottavaa Sveitsin kansalaista kohdellaan eri tavalla, kun pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaisissa olosuhteissa kannetaan metsästysoikeuden vuokraamiseen perustuva maksu.

VI Ratkaisuehdotus

74. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Verwaltungsgerichtshofille seuraavasti:

EY 43 artiklaa ei voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa.

Luxemburgissa 21.6.1999 allekirjoitetun, henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimuksen määräykset eivät estä soveltamasta pääasiassa kyseessä olevien kaltaisia kansallisia säännöksiä, joiden perusteella metsästysoikeuden käyttämisestä suoritettavaa maksua kannettaessa Sveitsin kansalaisiin sovelletaan korkeampaa verokantaa kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin.